

610654100

เพลงพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ

กรณีศึกษา : วิเคราะห์ทำนอง

THE MUSIC OF HIS MAJESTY THE KING BHUMIBOL ADULYADEJ

A CASE STUDY : MELODY ANALYSIS

อภินันทนาการ

จาก

บัณฑิตวิมลศาสตร์

ม. มหิดล

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวัฒนธรรมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2540

๑๗

๑๖๖๓๗

๒๕๔๐

Copyright by Mahidol University

ชื่อวิทยานิพนธ์

เพลงพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ภูมิพลอดุลยเดชฯ กรณีศึกษา : วิเคราะห์ทำนอง

ผู้วิจัย

กิตติ ศรีเปารยะ

ปริญญา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (วัฒนธรรมศึกษา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

สุกรี เจริญสุข

M.M.E. , D.A.

พูนพิศ อมาตยกุล

พ.บ. , M.A. , ศศ.ด. (กิตติมศักดิ์)

แมนรัตน์ ศรีกรานนท์

ศิลปินแห่งชาติ

อนรรฆ จรรย์ยานนท์

M.M. (Musicology)

วันที่สำเร็จการศึกษา

19 พฤษภาคม พ.ศ. 2540

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง เพลงพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ
กรณีศึกษา : วิเคราะห์ทำนอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทำนองของบทเพลงพระราชนิพนธ์ จำนวน 47
บทเพลง ซึ่งประกอบด้วย ลักษณะของทำนอง (Characteristic of Melody) ขึ้นคู่ (Interval) รูปแบบ
(Form) บันไดเสียง (Scale) และ โครงสร้างแนวทางการเดินคอร์ด (Chord Structure and Progression) ตาม
หลักทฤษฎีดนตรีวิทยา (Musicology)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยทำการศึกษาโดยใช้หลักทฤษฎีดนตรีวิทยา
ประกอบกับใช้ความรู้และประสบการณ์ของผู้วิจัยที่ประกอบอาชีพด้านดนตรีสากลมาเป็นเวลาประมาณ
20 ปี นอกจากนี้ยังได้ศึกษาจากการรวบรวมข้อมูลเอกสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นข้อมูลที่ใกล้
เคียงกัน เนื่องจากการคัดลอกต่อ ๆ กันมา ตลอดจนการสัมภาษณ์ นักดนตรีในวงดนตรี อ.ส.วันศุกร์
และผู้ทรงคุณวุฒิทางดนตรี ด้วย

ทำนองเพลงพระราชนิพนธ์ที่นำมาศึกษาวิเคราะห์ ใช้โน้ตเพลงที่บันทึกอยู่ในหนังสือ "ข สถิติในดวงใจนิรันดร์" จัดพิมพ์โดย โรงเรียนจิตรลดา เมื่อ เดือนมิถุนายน พ.ศ.2539 เนื่องจากเป็นหนังสือที่รวบรวมโน้ตเพลงพระราชนิพนธ์ฉบับที่สมบูรณ์ที่สุด

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 5 บท บทแรกเป็นบทนำ บรรยายถึงความสำคัญของเพลงพระราชนิพนธ์ และกรอบในการวิจัย บทที่ 2 กล่าวถึงพระราชประวัติของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ประวัตินิพนธ์พระราชนิพนธ์ จำนวน 47 บทเพลง และผลกระทบที่มีต่อวงการดนตรีของไทย บทที่ 3 เป็นหลักเกณฑ์ทางดนตรีวิทยาที่เกี่ยวข้องกับทำนอง บทที่ 4 ทำการศึกษาวิเคราะห์ทำนองเพลงพระราชนิพนธ์แต่ละเพลงตามลำดับ โดยแต่ละเพลง ได้วิเคราะห์ถึง ลักษณะของทำนอง จังหวะ รูปแบบ บันไดเสียง โครงสร้างและแนวทางเดินคอร์ด ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำตัวอย่างโน้ตเพลงพระราชนิพนธ์มาประกอบการวิเคราะห์เป็นช่วงๆ เพื่อความชัดเจนในการศึกษา และบทสุดท้ายได้สรุปผลการวิจัยทั้งหมด

จากการศึกษาพบว่า ทำนองเพลงพระราชนิพนธ์ทั้ง 47 บทเพลง มีลักษณะทั่วไปเป็นเพลงมาตรฐาน และส่วนใหญ่มีครึ่งเสียงอันเป็นลักษณะเด่นที่สำคัญ มีจังหวะแบบปกติ และจังหวะแบบพิศดารที่พบเห็นได้ยากจากเพลงทั่วไป รูปแบบของมี 3 ชนิด คือ ชนิดเพลง 2 ท่อน เพลง 3 ท่อน และชนิดที่มากกว่า 3 ท่อน บันไดเสียงมีทั้ง Major Scale, Minor Scale, Blues Scale และ Pentatonic Scale สำหรับโครงสร้างและแนวทางเดินคอร์ดส่วนมาก เป็นไปตามหลักการทางดนตรีวิทยา

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงลักษณะที่เด่นชัดของเพลงพระราชนิพนธ์คือ การใช้ครึ่งเสียงอย่างเหมาะสมและลงตัว อันแสดงถึงพระปรีชาสามารถและพระอัจฉริยภาพทางดนตรีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นอกจากนี้ผลจากการวิจัยดังกล่าวยังเป็นการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในเพลงพระราชนิพนธ์ด้านวิชาการมากขึ้น อันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิชาดนตรีของไทยต่อไป.

The thesis revealed the characteristics of melody, interval, form, scale, chord structure and progression of His Majesty's compositions to be standard format, with significant chromatic note, conventional and rarely found intervals, 3 types of form (2 , 3 and more sections). Major scale, minor scale, blues scale, pentatonic scale, and chord structure with progression are within the musicology's rules respectively.

The most significant characteristic of His Majesty's compositions as shown in the thesis was the use of proper chromatic notes. This reveals His Majesty's talent and genius in the field of music. Moreover, the result of the research increases knowledge and understanding of His Majesty's compositions and is helpful to musical study in Thailand.

